

Bostäder till hemlösa vinner inga val

Sverige är ett välutvecklat och rikt land. Ändå finns det människor i detta land som inte har tak över huvudet. Rebell har pratat med Kent Knutsson, som arbetar åt de hemlösas tidning Faktum, för att få reda på mer om hemlöshet.

TEXT: KENT SANFRIDSSON

2005 GJORDE SOCIALSTYRELSEN en undersökning för att kartlägga antalet hemlösa i Sverige. Rapporten som publicerades såg dystert ut. Antalet hemlösa hade ökat från slutet av nittiotalet för att åren innan ha stått stadigt. Ungefär 17800 personer beräknades leva under definitionen hemlös (se faktaruta).

Efter publiceringen blev det tyst och bostadsfrågan för hemlösa kom åter igen i skymundan. Du vinner inga val på att hjälpa hemlösa.

ÄVEN OM DET ÄR SVÅRT ATT tala om generella samband mellan personer som är

hemlösa finns det ibland en röd tråd som binder många av dem tillsammans. Personer som hoppat av skolan, missbruk och olika sorters sjukdomar. Men bostäder åt hemlösa är ingen prioriterad fråga och den högerregeringen som råder ser hellre att överklassens hus blir renoverade och ser välstädade ut än att alla medborgare har tak över huvudet.

KENT KNUTSSON ÄR EN av medarbetarna på Faktum. Faktum är en tidning som säljs av hemlösa i Göteborg. Kent Knutsson lyfter fram den problematik som följer med hemlösheten.

– Utan möjlighet till en trygg tillvaro är det nästan omöjligt att ta tag i problemen

som man kan ha i sitt liv, säger Kent Karlsson.

Kent Karlsson lyfter även fram tidningen Faktum som en möjlighet för hemlösa att få sin röst hörd.

– Att lyfta fram dessa personer är inget attraktivt och boendesituationen för de allra svagaste är inget som kommer högt upp i nyhetsvärde i de etablerade tidningarna. Men Faktum är ett sätt att sätta dessa personer i fokus då de är personer som du och jag och som kräver respekt. Att ha någonstans att bo är en mänsklig rättighet som alla oavsett vem de är har rätt till, säger Kent Karlsson.

En fråga som Faktum drivit länge är "Housing First" som bygger på att istället



FAKTA

Definition av hemlöshet

De 17800 som Socialstyrelsen definierar som hemlösa har olika förhållanden, som kan delas upp i fyra kategorier.

Kategori 1: Personer med akut bostadsbrist, uteliggare eller personer på härbärgen. 20 procent

Kategori 2: Personer som är inskrivna på olika behandlingshem, med krav på avhållsamhet från alkohol och/eller droger. 11 procent.

Kategori 3: Personer som är inskrivna på olika stödboenden. 37 procent.

Kategori 4: Personer som tillfälligt och kontraktslöst bor hos vänner, släktingar eller i andre eller tredje hand. 26 procent.

Utöver dessa finns det sex procent av de hemlösa vars bostadssituation är okänd.

för att erbjuda en boendetrappa (där personer som skött sig får bättre boende efterhand) som lett till stigmatisering och otaligt många misslyckanden ska hemlösa istället erbjudas en lägenhet och utifrån det få en möjlighet jobba med andra problem de har i livet.

ISTÄLLET FÖR ATT BLUNDA för de problem som finns i samhället och låta människor slungas från den ena institutionen till den andra i missbruk kräver RKU ett samhälle som tar tag i problemen. Bygg fler bra och billiga hyresrätter för allas rättighet till bostad. RKU kräver ett samhälle där människor hjälps från början istället för att exkluderas och hamna i missbruk och kriminalitet. Ett samhälle som prioriterar människors rättigheter till jobb, skola och bostad framför rutavdrag, skattesänkningar och privatiseringar. ★

Det trygga Sverige

DET VAR NÄR JAG VAR UNGEFÄR 17 ÅR som jag för första gången tänkte på att jag ville flytta hemifrån. Att jag gärna ville starta upp mitt eget liv och bli självständig från mina föräldrar.

Självklart kunde jag inte det då eftersom jag inte hade någon direkt inkomst. Nästan ingen vill anställa någon under 18, och att arbeta på somrarna för 50 kr i timmen räcker inte långt. Vintern 2010 fick jag jobb på Coop Forum, "timanställd" på fem timmar i veckan. Inte drömscenariot precis, men det blev äntligen tillräckligt med pengar för att kunna börja starta eget liv tillsammans med min pojkvän. Vi registrerade oss på Malmös Kommunala Bostäders hemsida och betalade för att hamna i någon form av bostadskö. Kombinationen av att kön var oändligt lång med att vi inte direkt var de perfekta kandidaterna (ålder, inkomst och så vidare) för att få en egen bostad gjorde att det i princip var omöjligt för oss att få något därifrån. Det blev alltså bortkastade 300 kr för oss.

VI INSÅG SNART ATT DET ENDA SÄTTET att slita oss från våra föräldrars hem och flytta ihop var att hyra i andra hand, ett osäkert alternativ. Efter ett halvårs sökande efter en andrahandslägenhet fick vi tag på en (och det var ju såklart genom kontakter). Ett kontrakt skrevs på tre månader och det sades att det fanns "goda chanser till förlängning", vilket visade sig bara vara tomma ord. Visst, det var underbart att äntligen få sin egen bostad, men att bara ha ett säkert boende i tre månader gav ingen trygghet alls. Skulle vi bli tvungna att flytta ifrån varandra igen och flytta hem till föräldrarna? Skulle ekonomin räcka till när semesterperioden var slut och man som timmanställd ungdom inte längre behövs lika mycket? Ännu en gång var vi tvungna att bege oss ut på andrahandsmarknaden för att söka ännu ett nytt och otryggt boende. Med tanke på hur lång tid det tog för oss senast att få tag på ett så låg oron över att kanske bli beroende av föräldrarna igen ständigt nära.

DET SOM ÄR KONSTIGAST OCH MEST OKLART I mina öron är att det alltid talas så mycket om att vi ungdomar är Sveriges nya framtid, tydligen i alla andra sammanhang än just att bli en egen och självständig individ genom att få klara sig själv. Jag tänker på utbildning, politik, värderingar, hälsa och mycket mer. Men hur ska vi kunna uppnå dessa förväntningar om vi inte kan känna att vi har en säker bostad och en säker inkomst? Med andra ord är "ungdomarna är Sveriges framtid" endast en floskel och praktiseras bara när det passar.

Det framställs som att det är "dagens ungdomar" det är fel på, att det är vi som ska vara attraktiva inför fastighetsägarna och arbetsgivarna. Det är deras marknad och vi hamnar i underläge och får acceptera vad som helst. Det ska fjäskas, skrivas fagra CV:n, skaffas rätt kontakter och visas upp att det man har att komma med är bra mycket bättre än vad alla andra har. Under tiden vi brottas med denna verklighet så byggs det präktiga villor och bostadsrätter i vår stad och dessa är långt utanför våra och majoritetens möjligheter. Det verkliga problemet är att ungdomar inte är attraktiva på bostadsmarknaden och att det är dessa komponenter som samverkar till vår verklighet. Vad vi hade behövt i vår stad är en mer human politik där det enda alternativet inte är studentlägenheter och otrygga andrahandslägenheter. Där majoriteten av folket får bestämma över bostadsformerna så att vi någon gång kan hitta till det trygga Sverige det talas om. ★



Johanna Kristoffersson 19 år, kassörska